ODLUKA O SPROVOĐENJU PREPORUKA KOMISIJE

Datum usvajanja: 29. april 2021. godine

Slučaj br. 2019-01

G.T

protiv

EULEX-a

Komisija za razmatranje ljudskih prava (čitaj: Komisija) je na zasedanju 29. aprila 2021. godine u sledećem sastavu:

G. Guénaël METTRAUX, predsedavajući član
G. Petko PETKOV, rezervni član
Gđa. Anna AUTIO, član

Uz asistenciju:
G. Ronald Hooghiemstra, pravni službenik

Uzevši u razmatranje gore pomenutu žalbu, predstavljenu u skladu sa Zajedničkom Akcijom Saveta 2008/124/CFSP koja datira od 04. februara 2008. godine, EULEX-ovim Konceptom odgovornosti koji datira od 29. oktobra 2009. god. o osnivanju Komisije za razmatranje ljudskih prava i Pravilnika o radu Komisije prema poslednjim izmenama od 11. decembra 2019. godine

Nakon razmatranja elektronskim putem shodno pravila 13(3) Pravilnika o radu Komisije, odlučuje kao što sledi

I. POSTUPAK PRED KOMISIJOM

1. Žalba je registrovana 01. avgusta 2019. god.

2. Podnosilac žalbe je u ovom slučaju zahtevala da se njen identitet ne otkriva. Razmotrivši pitanje, konkretno okolnosti slučaja, Komisija se slaže sa time da se zahtev ispuni

3. Putem pisma 5. avgusta 2019. godine, Komisija je obavestila Misiju vladavine prava Evropske Unije na Kosovu, EULEX Kosovo („Misija“) da je ovaj slučaj registrovan kod iste.

4. Dana 16. oktobra 2019. godine, Komisija je od podnosioca žalbe zatražila da dostavi naknadne informacije u vezi žalbe.

5. Dana 29. oktobra 2019. godine, podnosilac žalbe je dostavila naknadne informacije.

6. Dana 26. novembra 2019. godine, Komisija je prosledila Misiji Izjavu sa zahtevima i pitanjima, pozivajući je da pisanim putem podnese svoja zapažanja povodom žalbe najkasnije do 26. januara 2020. godine.

7. Komisija je zapažanja Šefa Misije primila 18. februara 2020. godine.

8. Pismom 19. februara 2020. godine, podnosilac žalbe je pozvana da podnese svoje odgovore na podneske Misije najkasnije do 20. marta 2020. godine, ukoliko ona to želi da učini.

9. Podnosilac žalbe je 12. marta 2020. godine dostavila svoje komentare na podneske Misije.

10. Dana 04. juna 2020. godine, Komisija je proglasila žalbu prihvatljivom što se tiče navodnih kršenja članova 3. (sloboda od mučenja, nehumanog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja) i 8. (pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života, doma i prepiske) Evropske konvencije o ljudskim pravima (“Konvencija”) (https://www.hrrp.eu/srb/docs/Decisions/2020-06-04%20Admissibility%20Decision%202019-01-s.pdf).

11. Dana 03. avgusta 2020. godine, komisija je primila komentare povodom osnovanosti od strane podnosioca žalbe.

12. Dana 07. avgusta 2020. godine, komisija je te komentare prosledila Misiji informisanja radi.

13. Dana 01. oktobra 2020. godine, komisija je primila komentare povodom osnovanosti od strane Misije.

14. Dana 28. oktobra 2020. godine, komisija je te komentare prosledila podnosiocu žalbe.

15. Dana 13. februara 2020. godine, Komisija je usvojila Odluku i nalaze u vezi sa osnovanošću ovog slučaja (https://www.hrrp.eu/srb/docs/Decisions/2020-12-11%20Decision%20and%20Findings%202019-01-s%20stamped.pdf). U toj odluci, Komisija je zaključila da je Misija prekršila pravo podnosioca žalbe shodno članova 3 Konvencije do ograničenog stepena, kao što je i opisano u toj Odluci. Komisija je takođe pozvala Misiju da uzme u obzir sledeće preporuke:

    i. Prizna da je njeno postupanje dovelo do kršenja prava podnosioca žalbe; i
    ii. Stupi u kontakt sa podnosiocem žalbe i lokalnim vlastima da bi utvrdila potrebu za dodatnim obezbeđenjem koje proističe iz svedočenja podnosioca žalbe u Srbiji.

Komisija je takođe zatražila od ŠM-a da ovu Odluku prosledi relevantnim zvaničnicima Misije i vlastima izvan nje.

16. U gore spomenutoj Odluci, komisija je zatražila od Misije da izvesti nazad o sprovođenju datih preporuka najkasnije do 28. februara 2021. godine.

17. Dopisom od 29. marta 2021. godine, Misija je obavestila Komisiju o merama preduzetim kao odgovor na preporuke Komisije.

18. Shodno pravila 45 *bis* pravilnika o radu Komisije, ista će razmotriti podneske ŠM-a u vezi sprovođenja preporuka koje je komisija dala.

II. ČINJENICE

19. Činjenice slučaja, onako kako su podnete od strane stranaka, i kao što je očigledno iz dokumenata dostavljenih Komisiji, mogu se sumirati kao što sledi:

20. Podnosilac žalbe dobio je poziv suda na Kosovu da se pojavi kao svedok na krivičnom saslušanju koje je održano negde 2019. godine pred sudom u Republici Srbiji (u daljem tekstu „Srbija"). Ovi krivični postupci odnosili su se na teška krivična dela koja su navodno počinjena za vreme sukoba na Kosovu u periodu 1998-99. godine. Povodom istih događaja žalilac je ranije već dao izjave svedoka, uključujući i Misiji.

21. Neposredno nakon što je podnosilac žalbe primio poziv, a pre zakazanog datuma saslušanja, Misija je pristupila podnosiocu žalbe u vezi sa sudskim pozivom i putovanjem iz njenog mesta prebivališta na Kosovu u Srbiju da svedoči na raspravi.

22. Misija je shodno tome organizovala prevoz i bila pratilac podnosiocu žalbe u Srbiji tokom 2019. god.

23. Misija je takođe odabrala drugi smeštaj u Srbiji za podnosioca žalbe kada je utvrdila da je smeštaj koji su obezbedile srpske vlasti neadekvatan. Misija je sa sobom povela doktora koji govori albanski jezik, jer je smatrala da su ove mere predostrožnosti neophodne.

24. Prema rečima podnosioca žalbe, njoj su pretili i zastrašivali je dok je boravila u Srbiji, a potom i u svojoj porodičnoj kući na Kosovu, zbog svog svedočenja u Srbiji. Podnosilac žalbe pati od traume zbog zastrašivanja.

25. Komisija ističe da je prilikom utvrđivanja kršenja prava podnosioca žalbe od strane Misije prema članu 3 Konvencije, Komisija primetila da je udeo Misije u šteti koju je pretrpeo podnosilac žalbe bio delimičan, uzimajući u obzir postojeću ranjivost podnosioca žalbe, ali i ozbiljno u svetlu mandata Misije za vladavinu prava i poverenja koje joj je podnosilac žalbe ukazala. Zaključivši da ova šteta naneta žaliocu ispunjava prag tražen u članu 3, Komisija je uzela u obzir sledeće razloge i okolnosti:

    i. Trauma i strah žrtve su stvarni i iskreni;
    ii. Ranjivost podnosioca žalbe kao svedoka i žrtve teških krivičnih dela;
    iii. Strah i zabrinutost - poznati Misiji - da je osećala da mora da svedoči o tim zločinima i, šta više, da to čini u Srbiji;
    iv. Nedostatak jasnoće i transparentnosti u pogledu raspodele odgovornosti za bezbednost i dobrobit podnosioca žalbe dok je bila u Srbiji;
    v. Propust Misije da izvrši procenu rizika ili/i da osigura da su je izvršile lokalne vlasti;

vi. Neuspeh Misije da marljivo istraži (a) tvrdnje o pretnjama u Srbiji i (b) tvrdnje o pretnjama na Kosovu;

vii. Neuspeh Misije da se u potpunosti pozabavi zabrinutostima podnosioca žalbe i da je napusti umesto da i sama potraži obeštećenje i zaštitu. (videti 2019-01, *G.T. protiv EULEX-a*, 11. decembar 2020. god., par. 85-86).

III. PROPRATNA PROCENA OD STRANE KOMISIJE SHODNO PRAVILA 45 *BIS*

26. Prva preporuka Komisije je bila da prizna da je njeno postupanje dovelo do kršenja prava podnosioca žalbe.

27. Misija nije sprovela ovu preporuku.

28. Komisija će stoga ponoviti svoju preporuku da Misija treba da prizna da je njeno postupanje dovelo do kršenja prava podnosioca žalbe. Komisija je u nizu odluka istakla da priznanje kršenja ljudskih prava može biti važna i značajna mera za podnosioca žalbe. To je takođe način da se Misija delimično „iskupi" zbog neuspeha da poštuje i zaštiti ljudska prava podnosioca žalbe.

29. Druga preporuka komisije je bila za Misiju da stupi u kontakt sa podnosiocem žalbe i lokalnim vlastima da bi utvrdila potrebu za dodatnim obezbeđenjem koje proističe iz svedočenja podnosioca žalbe u Srbiji.

30. Misija obaveštava Komisiju da se, u skladu sa preporukama Komisije, u februaru 2021. godine sastala sa kosovskom policijom kada ih je obavestila o žalbi i o zabrinutostima žalioca. Misija navodi da je dobila uveravanja da će se zabrinutost podnosioca žalbe biti rešena što je pre moguće. Misija navodi da je kasnije tog meseca obaveštena da je kosovska policija posetila podnosioca žalbe na njenoj kućnoj adresi i

> „pružila uveravanja da će sve pretnje koje će im ubuduće prijavljivati biti pravilno istražene i da će bilo koja zabrinutost zbog njene bezbednosti biti pravilno rešena. [Podnosilac žalbe] je dobila jasne informacije o tome kako i kome da se obrati u kosovskoj policiji".

Misija je izjavila da je u martu 2021. godine po drugi put posetila Kosovsku policiju kako bi potvrdila informacije koje je primila preko telefona.

31. Što se tiče sprovođenja druge preporuke, Komisija prima na znanje i pohvaljuje Misiju za preduzete korake u vezi sa povezivanjem sa kosovskom policijom u vezi sa bezbednosnim problemima podnosioca žalbe. Komisija uprkos tome primećuje da Misija izgleda nije uspela da direktno kontaktira podnosioca žalbe u potrazi za njenim viđenjem potrebe za dodatnim obezbeđenjem. Komisija ističe da je Misija proaktivno pristupila podnosiocu žalbe 2019. godine u vezi sa njenim putovanjem u Srbiju radi davanja iskaza. Posle toga, Misija je pratila podnosioca žalbe u Srbiju i bila je, prema zaključku Komisije, odgovorna za njenu bezbednost unutar granica Kosova. Komisija žali što Misija sada neće stupiti u kontakt sa podnosiocem žalbe radi daljeg razmatranja bezbednosnih problema kojima je delimično i doprinelo ponašanje iste.

32. Što se tiče gore navedenog, komisija zaključuje da je Misija samo delimično sprovela njenu drugu preporuku, i poziva Misiju da direktno stupi u kontakt sa žaliocem, kako bi utvrdila potrebu za naknadnim obezbeđenjem zbog njenog davanja iskaza u Srbiji.

33. Komisija je takođe zatražila od Misije da ovu odluku prosledi relevantnim zvaničnicima unutar Misije kao i vlastima izvan nje.

34. Misija navodi da se sve odluke komisije „odmah prosleđuju relevantnim jedinicama Misije, a u skladu sa OPLAN-om, EULEX ih prosleđuje komandantu civilnih operacija unutar Mogućnosti Civilnog planiranja i postupanja".

35. Komisija prima na znanje izjavu Misije i zaključuje da je u skladu sa zahtevom Komisije u tom pogledu.

IZ TIH RAZLOGA, KOMISIJA JEDNOGLASNO

NALAZI da je Misija propratila i sprovela neke ali ne i sve preporuke koje je komisija dala;

NALAZI da Šef Misije nije sproveo preporuku Komisije da prizna kršenje prava podnosioca žalbe od strane Misije i **POZIVA** ga izda jedno takvo priznanje;

ŽALI neuspeh Misije da prizna kršenje prava podnosioca žalbe;

NALAZI da Misija nije uspela da direktno kontaktira podnosioca žalbe u vezi sa utvrđivanjem potrebe za dodatnim obezbeđenjem koje proizilazi iz svedočenja podnosioca žalbe u Srbiji i

POZIVA Misiju da to učini;

ŽALI što Misija nije kontaktirala podnosioca žalbe direktno nakon izdavanja preporuke od strane komisije;

TRAŽI OD MISIJE da ovu Odluku prosledi relevantnim zvaničnicima unutar Misije kao i vlastima izvan nje;

OSTAJE NA slučaju do daljnjeg;

NA KRAJU, KOMISIJA NAPOMINJE da odgovornost za pružanje efikasnog pravnog leka za kršenja prava koja je počinila Misija jeste i ostaje u potpunosti na samoj Misiji. U meri u kojoj Misija preko Šefa Misije nije u mogućnosti ili ne želi da u potpunosti usvoji korektivne preporuke koje je Komisija dala, ostaje kao njena odgovornost da pronađe alternativna sredstva i metode rešenja koja pružaju efikasan pravni lek za kršenja koja se utvrdilo da je ista počinila;

POZIVA Šefa Misije da odgovori na zahteve komisije do 20. avgusta 2021. godine.

U ime Komisije,

Guénaël METTRAUX
Predsedavajući član

Petko PETKOV
Rezervni član

Anna AUTIO
Član